

© PATRICK DIELEMAN

OP ZOEK NAAR EEN ALTERNATIEF VOOR BINTJE

Begin september vond PotatoEurope plaats in Emmeloord (Nederland). Behalve de demonstraties, waarover we berichtten in *Management&Techniek* 16 van 20 september, toonden ook toeleveringsbedrijven en onderzoeksinstellingen wat ze de aardappelteler te bieden hebben. – Patrick Dieleman

Het door veredelaars en pootgoedhandelsbedrijven aangeboden rassenassortiment was erg breed. We benaderden enkele standhouders met de vraag welk ras ze naar voren zouden schuiven als alternatief voor Bintje.

Schaap Holland - Maritiema

Op de beurs was het enige demoveld gewijd aan aardappelrassen dat van Schaap Holland. Hans Geling, directeur consumptie- en pootaardappelen, vindt dat Maritiema een goed alternatief is voor Bintje. "Maritiema is een betrouwbaar licentieras met een stabiele en goede opbrengst. Het ras is ongevoelig voor doorwas, heeft een goede schurftresistentie en heeft resistenties tegen *Globodera pallida* en *G. rostochiensis*. Het is daarmee een echte boerenaardappel. Net als Bintje is Maritiema multifunctioneel. Het ras is geschikt voor frieten, verse

consumptie en voor de afzet overzee. Voor de frietindustrie is het een aantrekkelijk ras vanwege het goede percentage 50+. De bakkwaliteit is vergelijkbaar met Bintje. Kortom, het is een ras met een betrouwbaar rendement voor zowel de teler als de verwerker. Servagri is de vertegenwoordiger van dit ras in België."

Binst - Montblanc

"Wanneer je een nieuw ras creëert, moet je er ook voor zorgen dat je er een markt voor hebt", reageert Stefaan Delmeire op de stand bij Binst. "Het nieuwe ras moet beter zijn dan de bestaande rassen. We kunnen niet zomaar een ras naar voren schuiven als vervanger voor Bintje. We geloven wel sterk in de toekomst van Montblanc als frietaardappel, maar dat ras is geen alternatief als kookaardappel, of als export geschikte aardappel. Montblanc levert witte, correcte en lange

frieten, die mogelijkheden geven voor het fastfoodcircuit. We zijn dit ras aan het ontwikkelen samen met McCain. Bijkomende troeven zijn de goede bewaarbaarheid en het feit dat dit ras multiresistent is tegen aaltjes, waaronder *Globodera rostochiensis* en *Globodera pallida*. Als het de laatste hindernissen neemt en het vertrouwen krijgt van de afnemer dan heeft Montblanc een mooie toekomst, gezien de gigantische nematodenproblematiek in België, Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

StetHolland - Grandeur

Bij StetHolland zet Jelmer Elzinga alles op Grandeur. "Het is een middellaat ras dat geschikt is voor de vers markt, maar ook voor verwerking tot frieten. Ook onder slechte omstandigheden levert Grandeur een zeer hoge opbrengst van ovale knollen met een gele schilkleur. Een meer-

waarde is de resistentie tegen aardappelmoetheid (types Ro1 en Ro4)."

Elzinga vertelt ook nog dat dit ras al proefdraaide bij een grote verwerker. Ook dit ras werd al 2 jaar beproefd door het PCA. In die proeven werd het opbrengstvermogen bevestigd. Andere sterke punten zijn de smaak na koken en de geringe blauwgevoeligheid. Door het lage onderwatergewicht had dit ras wel het hoogste percentage drijvers. Een ander zwak punt is de frietkwaliteit.

Fritz Lange - Osiris en Oxania

Saatzucht Fritz Lange heeft 3 veredelingsbedrijven in het noorden van Duitsland. Henrik Ipsen Pedersen en Lasse Kristensen staan ons te woord. Zij delen het bereik van Bintje op in het segment verse markt, waarvoor ze Osiris naar voren schuiven in het segment verwerking. Daarnaast zien ze veel in het nieuwe middelvroege ras Oxania. Sterke punten zijn het opbrengstvermogen en de resistentie tegen aardappelmoetheid (Ro1 en Ro4). Dit ras heeft ook mogelijkheden voor de verwerking tot chips.

Interseed - Zorba en Miss Malina

Bij Interseed spreken we met Holger Bruns. Volgens hem heeft Zorba een

.....

Men verwacht dat dubbeldoelrassen in de toekomst een grotere positie zullen innemen.

.....

aantal kwaliteiten van Bintje. Het is een vroeg tot middelvroeg ras dat zeer geschikt is voor verwerking tot frieten. Door de goede smaak heeft het ook mogelijkheden als kookaardappel in het melig kokende segment. Het is onder meer zeer resistent tegen phytophthora in het loof en tegen schurft. Miss Malina is een pas gelanceerd middelvroeg ras met lange knollen en een gele vleeskleur, dat geschikt is voor de verwerking tot frieten. Het heeft ook goede eigenschappen als tafelaardappel. Het combineert resistentie tegen aardappelmoetheid (types AM, A, B en C) en schurft met een zeer lage gevoeligheid voor de aardappelplaag. Daardoor heeft het volgens Bruns ook potentieel voor de bioteelt. De bewaarbaarheid wordt bevorderd door de hoge mate van kiemrust.

Semagri - Primavera

Bij Semagri vertelt Jarke Kruize dat het ras Primavera al in ons land geteeld

wordt, doordat Servagri dit ras verdeelt. Het is een vroeg ras dat juist na Première komt, en dat zich vooral laat opmerken door zijn goede frietkwaliteit. Dat is het gevolg van zijn lang ovale vorm en het hoge drogestofgehalte. Primavera heeft ook een goede kookkwaliteit, zodat het zich ook leent voor de verse markt.

Potato Council - Lady Balfour en Wizard

Op de groepsstand van het Britse Potato Council zijn meerdere veredelings- en handelsbedrijven aanwezig. We hebben een gesprek met Vanessa Young van Mylnefield. Dit is een spin-off van het Schotse *James Hutton Institute*. De rassen die gekweekt worden op Mylnefield worden gecommercialiseerd door een tiental bedrijven. Als sterk ras noemt ze Lady Balfour, dat geschikt is voor de bioteelt doordat het zeer sterke resistenties heeft tegen de aardappelplaag en aardappelmoetheid (Ro1, maar ook Pa2/3). Een recente aanwinst die ook via Greenvale verkocht wordt, is Wizard. Ook die is zeer resistent tegen de aardappelplaag, doordat Sarpo Mira een van de ouders is.

Meijer - Lady Sara en Lady Amarilla

Bij Meijer staat Richard Polderdijk ons te woord: "De kracht van Bintje zit hem in de 'aardappelsmaak' en in polyvalentie. Het heeft een dubbele markt, waardoor je er meerdere richtingen mee uit kan. Als ik een ras moet noemen, dan wil ik daar onze Lady Sara tegenover zetten. Dit is een lichtgeelvlezig frietras, dat dit jaar het derde jaar op de markt is. 2013 was het eerste jaar met een groter areaal. Lady Sara is een echt boerenras dat zich onderscheidt door bovengemiddelde opbrengsten met een hoog percentage frietgeschikte aardappelen." Een ander positief punt in vergelijking met Bintje is de resistentie tegen aardappelmoetheid (Ro1, Ro4 en WZ1). Polderdijk denkt dat rassen met een dubbel doel in de toekomst een grotere positie zullen innemen. In de eigen stal denkt hij daarvoor aan Lady Amarilla, een ras dat zowel geschikt is voor chips als voor frieten, en kan inspelen op de behoeften van de Belgische chipsindustrie.

De Nijs - Maybell

De Nijs werkt samen met enkele kleinere veredelaars voor de ontwikkeling van nieuwe rassen. "Het lanceren van een nieuw ras duurt heel lang", weet Matthijs Ursem. "Een vervanger voor Bintje kunnen we niet zomaar naar voren schuiven, maar we hebben wel enkele goede friet- of chipsrassen. Maybell is bijvoorbeeld

een ras dat zowel voor frieten als voor verse consumptie geschikt is. Het is een vroeg ras met een mooie regelmatige vorm en een heel hoge opbrengst in de grote maat. Ook het feit dat dit ras weinig ogen vormt, is goed voor de verwerking. Nu vindt dit ras vooral zijn weg naar Egypte waar we bezig zijn om het te positioneren."

TPC - Toronto

Bij The Potato Company (TPC) staat Koen Klaasse Bos ons te woord. Hij schuift Toronto naar voren. Dit is het nieuwste frietras van TPC dat past in het segment van Agria en Innovator. Er worden opbrengsten gehaald van 60 tot 70 ton. Postief zijn de resistentie tegen een aantal types van aardappelmoetheid en de goede weerstand tegen de aardappelplaag.

Danespo - Royal

Bij Danespo poneert Michael Flø Royal als een goede frietaardappel voor de toekomst. "Royal heeft niet de mooiste knol, maar het opbrengstpotentieel is heel hoog. Er zijn toepassingsmogelijkheden voor frieten, maar ook voor vlokken. We hebben al productie in Denemarken en Nederland en er is interesse vanuit de verwerking. Mc Cain start ermee." In de rassenproeven van het PCA loopt Royal al enkele jaren mee. In de proeven wordt het grote opbrengstpotentieel bevestigd: gemiddeld 120% ten opzichte van Bintje, met de hoogste sortering +50, maar met een beperkt aantal knollen per plant. Het is zeker geen tafelaardappel, omdat de kookkwaliteit tegenvalt. De proeven bevestigen de goede frietkwaliteit, maar een minpunt is dat het ras in de proeven de hoogste blauwgevoeligheid scoorde.

Kooi - Postma

Bij selectiebedrijf Kooi kreeg André Postma amper tijd om na te denken over een goed alternatief voor Bintje. Een Zweedse teler Lars Peterson die op de stand aanwezig was, zette zich immers resoluut achter Obama als een aardappelras voor de toekomst. Bij nader inzien blijkt Obama niet echt een polyvalente aardappel te zijn zoals Bintje. Het is een vroege tafelaardappel. Peterson gelooft sterk in de goede resistentie tegen droogte, doorwas, phytophthora, alternaria en de zeer goede resistentie tegen aardappelmoetheid. In de rassenproeven van het PCA scoorde dit ras voor de tweede keer bij de betere, wat uitzicht en wasbaarheid betreft. De smaak na de kookproef was wel ondermaats. ■